

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 172g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a punctului 7 subpunctul 1 litera j)
din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare
din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului
nr. 1026 din 2 noiembrie 2010 și a unor prevederi din articolele 139 alin. (1)
și 171 alin. (4) din Codul administrativ

(valabilitatea și executarea actelor administrative individuale)

CHIȘINĂU
29 august 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 29 iunie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 august 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi:

- punctul 7 subpunctul 1 litera j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010;

- textul „Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia [...]” din articolul 139 alin. (1) din Codul administrativ;

- textul „Actele administrative individuale sânt executorii din momentul survenirii obligativității lor [...]” din articolul 171 alin. (4) din Codul administrativ, ridicată de dl Alexandru Holostenco, în interesele Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, în dosarul nr. 3-270/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Liudmila Holevițaia de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” (în continuare IMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”) a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Inspecției Financiare privind anularea unor acte administrative.

4. În cadrul examinării cauzei, dl Alexandru Holostenco a ridicat, în interesele Spitalului „Valentin Ignatenco”, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010 și din Codul administrativ (a se vedea §1 *supra*).

5. Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 72 Categorii de legi

„[...]

(3) Prin lege organică se reglementează:

[...]

j) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;

[...]

r) alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

[...].”

Articolul 102 Actele Guvernului

„[...]

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

[...].”

7. Prevederile relevante ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor,

aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010, sunt următoarele:

Capitolul II

Misiunea, sfera de aplicare, funcțiile de bază, atribuțiile, drepturile și obligațiile inspecției financiare și angajaților cu funcții de inspecție (control) financiară

„7. Atribuțiile

1) **În cadrul exercitării funcțiilor sale Inspecția financiară:**

[...]

j) **înaintează conducătorilor și executorilor de buget ale entităților supuse inspecției (controlului) financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspecției (controlului) financiare și monitorizează executarea acestora;**

[...].”

8. Prevederile relevante ale Codului administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, sunt următoarele:

Articolul 139

Valabilitatea actelor administrative individuale

„(1) **Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acestuia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa.**

[...].”

Articolul 171

Executarea

„[...]

(4) **Actele administrative individuale sânt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție. Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective.**

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării pretinde că prevederile contestate menționate la §1 *supra* contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 6, 7, 8, 16, 20, 26, 54, 72 alin. (3) lit. j) și r) și 102 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului și hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010, ține de competența Curții Constituționale.

12. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile menționate la §1 *supra*. Prevederile contestate nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect anularea unor acte administrative individuale emise împotriva reclamantei. Curtea admite că prevederile contestate pot fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

15. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că controlul constituționalității hotărârilor Guvernului ține de competența Curții Constituționale, dacă criticile de neconstituționalitate se raportează la încălcarea vreunei prevederi constituționale (a se vedea DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 16).

16. În prezenta sesizare, autorul a susținut incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 72 alin. (3) lit. j) și r) (*categorii de legi*) și 102 alin. (2) (*actele Guvernului*) din Constituție.

17. Analizând sesizarea, Curtea observă că autorul nu a argumentat caracterul contradictoriu al prevederilor contestate cu normele constituționale invocate. Curtea observă că autorul s-a limitat la simpla invocare a acestor norme. În aceste condiții, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate.

18. Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrariedade dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat. Simpla enumerare a unor articole din Constituție, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 117 din 8 septembrie 2022, §§ 14 - 15).

19. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 172g/2023 privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi:

- punctul 7 subpunctul 1 litera j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 2 noiembrie 2010;

- textul „Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia [...]” din articolul 139 alin. (1) din Codul administrativ;

- textul „Actele administrative individuale sânt executorii din momentul survenirii obligativității lor [...]” din articolul 171 alin. (4) din Codul administrativ, ridicată de dl Alexandru Holostenco, în interesele Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, în dosarul nr. 3-270/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 29 august 2023

DCC nr. 106

Dosarul nr. 172g/2023